

Titulació	Tipus	Curs
Periodisme	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Maria del Carme Ferre Pavia

Correu electrònic: carme.ferre@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Un prerequisit addient serà una distinció prèvia ben clara sobre la distància entre la informació i l'opinió, així com haver assolit habilitats en l'execució de gèneres periodístics interpretatius. No cal dir que s'espera de tot l'estudiantat un excel·lent nivell de llengua que permeti estalviar problemes expressius per aquesta causa.

Assignatures vinculades a coneixements previs són Expressió i Argumentació en català o castellà i i Fonts, tècniques i organització del treball periodístic.

Objectius

El curs no es planteja (només) amb l'objectiu de fer un repàs escuet dels anomenats gèneres d'opinió. En primer lloc, perquè la genologia de l'opinió explícita és prou ambigua, cosa que es pot comprovar amb qualsevol llibre dels que hi ha sobre aquesta matèria. En segon lloc, perquè considerem més eficaç orientar el procés d'instrucció en l'escriptura cap a la retòrica i l'argumentació. Aquestes bases són el substrat indefugible del qual es nodreixen les infinites variants formals dels gèneres d'opinió i argumentatius, tant periodístics com assajos d'uns altres camps.

L'alumnat que sigui competent en l'elaboració i el desenvolupament d'arguments es veurà en condicions d'enfrontar-se al repte d'escriure un article argumentatiu o una anàlisi. El curs -malgrat la seva limitació temporal- també inclou un repàs de les constants i les variables dels gèneres d'opinió argumentals més consolidats: l'editorial, les formes de l'anàlisi i la crítica.

Objectius per als alumnes

Solvència en la reflexió sobre el concepte de gèneres del discurs: què és un gènere? Com funciona i evoluciona?

Coneixement de les constants i les variables de les formes genèriques d'anàlisi i d'opinió explícita.

Anàlisi argumentada de la separació tradicional entre fets i opinió: vigència i crítica.

Domini dels recursos expressius, de composició i d'estil, propis de: l'argumentació, l'exposició

la narració en els discursos escrits i orals.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Conèixer i aplicar els fonaments teòrics i pràctics de l'escriptura i la narrativa periodístiques i les seves aplicacions en els diferents gèneres, mitjans i suports.
- Demostrar l'esperit crític i autocrític.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació.
- Identificar les tradicions periodístiques contemporànies catalana, espanyola i internacional i les seves modalitats d'expressió específiques, així com la seva evolució històrica i les teories i conceptes que les estudien.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Transmetre informació periodística en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació, en les seves formes combinades modernes o en suports digitals, i aplicar els gèneres i els diferents procediments periodístics.
- Usar una tercera llengua com a forma de treball i expressió professional en els mitjans de comunicació.
- Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
4. Comparar les diferents tradicions en el tractament de la informació especialitzada.
5. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
6. Conceptualitzar les teories i les tècniques del periodisme especialitzat.
7. Demostrar un coneixement pràctic del periodisme especialitzat
8. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
9. Distingir les teories de l'escriptura i la narrativa periodístiques per aplicar-les a les diferents especialitats temàtiques informatives.
10. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
11. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
12. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
13. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
14. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

15. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
16. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
17. Saber construir textos en una tercera llengua que s'adeqüin a les estructures del llenguatge periodístic i aplicar-les a les diferents especialitats temàtiques informatives.
18. Utilitzar els recursos de comunicació interactiva per processar, elaborar i transmetre informació en l'elaboració d'informació de caràcter especialitzat.
19. Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.
20. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Els gèneres discursius

Definició de gènere discursiu. Innovació i tradició en els gèneres. Els gèneres periodístics i els gèneres d'opinió explícita.

2. La distinció entre informar i opinar: la genologia periodística

El paradigma positivista: *facts are sacred, comments are free*. Les formes de l'opinió implícita a la premsa informativa: la inclusió del context en el text. Proposta d'un periodisme analític de qualitat. L'anàlisi com a forma informativa contextualitzadora.

3. Retòrica i argumentació: l'articulisme d'opinió explícita i d'anàlisi o comentari expert.

3.1 La retòrica clàssica: l'art de trobar allò més persuasiu en cada tema (Aristòtil). Les parts de la retòrica: *inventio, dispositio i elocutio* (*memoria i actio*) Les parts del discurs argumentatiu (*dispositio*) . Les formes de l' *elocutio*. La detecció de fal·làcies i de punts febles de l'argumentació. L'elaboració de proves i exemples. La construcció de sil·logismes (*inventio*). El desenvolupament del text.

3.2 Aplicació de la retòrica a l'escriptura de textos periodístics d'anàlisi i d'opinió. El comentari analític d'expert: la contextualització orientativa. L'article argumentatiu i l'anàlisi periodística.

4. La crítica i l'editorial, unes notes.

El to analític i contextualitzador. El didactisme: recursos d'argumentació i descripció.

En alguna sessió es prendran 15 minuts per a l'enquesta de professorat. Sobre les sessions teòriques, la professora podrà demanar que l'entorn de la classe sigui totalment sense pantalles personals, ni mòbils ni pcs.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Tutories	7,5	0,3	5, 7, 8
Tipus: Autònomes			

Lectures i estudi	22	0,88	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 19, 20
Preparació de les pràctiques	20	0,8	1, 3, 5, 7, 8, 12, 16

El curs es desenvoluparà en sessions de teoria i de pràctica. A la teoria es desenvoluparà el temari teòric amb l'ajut de material de suport: textos o vídeos diversos que il·lustren les explicacions de tipus magistral, però amb interès pel debat i per la participació dels alumnes. La perspectiva de gènere es tindrà en compte a l'hora d'escollir els textos. L'apartat teòric es completarà amb lectures obligatòries.

Les pràctiques seran de seguiment de l'evolució de cada alumne individualment i de valoració del progrés aconseguit i totes són avaluables. L'alumne tindrà sempre constància de quan està elaborant un treball puntuable. Els seminaris són puntuables i es controla l'assistència.

Les pràctiques cercaran d'interrelacionar els continguts sobre persuasió i procediments de composició i estil amb l'escriptura d'alguns dels gèneres més representatius del periodisme d'opinió, així com de reflexionar sobre el propi treball i reforçar les peces en allò que resulti encara millorable.

Es valorarà l'especialització temàtica personal dins dels gèneres persuasius.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens	30%	4	0,16	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 19, 20
proves pràctiques	70%	96,5	3,86	1, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18

El sistema d'avaluació serà continu i valorarà els progressos dels i de les alumnes en els seus textos i discursos i pel que fa a la pràctica, que suposa tres quartes parts del valor de la nota final. Normalment l'alumnat disposa d'un 6-7 notes de progressió per donar lloc a la nota final pràctica.

La pràctica s'avalua per un sistema continu i progressiu, en què cal superar cada gènere (article, anàlisi, debat oral), que tindran una nota numèrica. Cada gènere, llevat del debat, s'avaluarà dos cops durant el curs. La nota final s'obté ponderant cada gènere i valorant una progressió positiva o negativa global del curs.

Article: 20%

Anàlisi: 20%

Debat: 20%

Estructura argumentativa i fonts especialitzades: 10%

En ser un sistema continu, la recuperació es farà dels gèneres que hagin quedat sense superar durant el curs, article i anàlisi. El debat està exclòs de recuperació.

Cada gènere o tipus de discurs treballat es podrà recuperar un cop en la setmana pactada per la UAB, llevat de la competició oral. Per a superar el curs caldrà aprovar com a mínim article i anàlisi.

La part teòrica s'avaluarà amb diverses proves que poden ser excloents. És a dir, si en l'avaluació de la primera prova no se supera el 5 i s'ha de recuperar, no es podrà accedir a la següent, exclosa de recuperació. Per poder reavaluar la part teòrica caldrà una nota mínima de 3 en la primera convocatòria.

Tanmateix, per aprovar l'assignatura cal superar tant la teoria (30% de la nota) com la pràctica (70% de la nota) per separat.

Per a un correcte desenvolupament de la classe i per a garantir la bona convivència a l'aula, no es podran utilitzar dispositius electrònics ni pantalles mentre duri la classe teòrica, llevat que s'indiqui el contrari en una activitat concreta.

Cal destacar que la detecció de plagis o ús de la IA no declarat en els textos suposarà un suspens immediat de la pràctica o de l'assignatura, segons la gravetat que presenti. Els casos greus de plagi o les suplantacions seran comunicades al Deganat.

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació o les traduccions. L'alumnat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Aristòtil (1998.) *Retòrica. Poètica*. Edicions 62.

Bermejo, Lilian (2014). *Falacias y argumentación*. Plaza y Valdés.

Cassany, Daniel (1992). *Descriure escriure*. Empúries.

Cassany, Daniel (1995). *La cuina de l'escriptura*. Empúries.

Fuentes, Catalina y Alcaide, Esperanza (2020). *La argumentación lingüística y sus medios de expresión*. Arco.

García Damborenea, Ricardo (2000). *Uso de razón. Diccionario de falacias*. Biblioteca Nueva.

Miranda Alonso, Tomàs (2002). *Argumentos*. Publicacions de la UV.

Olbrechts-Tyteca, Lucie i Perelman, chaïm (1958). *Tratado de la argumentación. La Nueva retórica* (traducció a ed. Gredos, 2015).

Pastor, Lluís (2008). *Espectura sexi*. Editorial UOC.

Perelman, Chaïm i Olbrechts-Tyteca, Lucie (1998). *Tratado de la argumentación. La nueva retórica*. Gredos.

Puig, Luisa (2021). *Armarse de argumentos. Persuadir y algo más con la palabra*. Penguin.

Reyes Almarza, Miguel y Escalona Gálvez, Noelia (2015). *Argumentación para todos: Manual Teórico-práctico para educadores, estudiantes y curiosos sobre la argumentación*. Pentian.

Sàez, Ferran (2003.) *Comunicació i argumentació*. Trípod.

Teruel, Elvira (1997). *Retòrica, informació i metàfora*. Servei de Publicacions de la UAB - Aldea Global.

Toulmin, Stephen E., Rieke, Richard y Janik, Allan (2018) *Una introducción al razonamiento*. Palestra

Vega Reñón, Luis (2003). *Si de argumentar se trata*. Montesinos.

Weston, Anthony (1994.) **Las claves de la argumentación**. Ariel. (avaluable). Es troba en línia.

Programari

El programari habitual de redacció de textos, normalment word.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PLAB) Pràctiques de laboratori	11	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	12	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	13	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	21	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	22	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PLAB) Pràctiques de laboratori	23	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt